

ЮВІЛЕЙНІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

ДО 80-РІЧЧЯ С.М.ЗЛУПКА (1931–2006)

15 липня 2011 року виповнилося б 80 років видатному українському вченому-економісту Степанові Миколайовичу Злупку, професору, доктору економічних наук, завідувачу кафедри економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка, головному науковому співробітнику Інституту регіональних досліджень НАН України, академіку Академії економічних наук України, заслуженому діячу науки і техніки України, лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки.

Постать С.М.Злупка слід розглядати через призму інноваційності, прагнення до постійного наукового пошуку, відкриття для України і світу призабутих надбань українського народу в царині економічної думки.

Він народився в селі Дорожів Дрогобицького району Львівської області. С.М.Злупко згадував, що в нього досить рано прокинулося прагнення до навчання. Поряд із клопотами по господарству малий Степанко завжди знаходив час для науки. Навчання хлопцеві давалося легко, ще й за приклад слугував його талановитий земляк і геній України Іван Франко. Слідування стежкою великого Каменяря спочатку привело С.М.Злупка до лав студентів Дрогобицького вчительського інституту, потім – до Львівського державного університету імені Івана Франка, згодом – до аспірантури при кафедрі політичної економії та дострокового захисту кандидатської дисертації. Здавалося, що доля посміхалася молодому вченому і він плідно працюватиме на науковій ниві, популяризуючи суспільно-політичні погляди відомих економістів минулого через єдність науково-світоглядного сприйняття економічної дійсності на теренах України. Але середина 1960-х років ознаменувалася зміною політичного й ідеологічного курсу у країні, посиленням переслідувань людей, які мислили всупереч офіційній доктрині. Степана Миколайовича звинуватили в націоналізмі, не допустили до захисту докторської дисертації, у жовтні 1971 року усунули від викладацької роботи, а за чотири місяці звільнили з університету. Опальному вченому вдалося влаштуватися на роботу у Львівське відділення Ради з вивчення продуктивних сил УРСР АН УРСР на посаду інженера, але духовна стійкість і неабияке завзяття С.М.Злупка допомогли йому написати ще одну докторську дисертацію й успішно її захистити 1989 року. З відновленням незалежності України Степан Миколайович, уже відомий учений, повертається до викладацької роботи і 1993 року за його ініціативи створюють кафедру економіки України.

Наполегливість, велика працелюбність і багатий духовний світ дозволили вченому згуртувати навколо себе багато неординарних людей, допомагали переборювати численні перешкоди на життєвому шляху, розширювати сферу власних наукових зацікавлень. З під його пера вийшли такі наукові праці, як "Іван Франко – економіст" (1992), "Михайло Ту-

ган-Барановський. (Український економіст світової слави)" (1993), "Економічна думка України: від давнини до сучасності" (2000), "Основи історії економічної теорії" (2001), "Основи екогеномології" (2003), "Історія економічної теорії" (2005), "Економічна історія України" (2006), "Перехідна економіка: сучасна Україна" (2006), "Іван Франко та економічна думка світу" (2006), "Українська економічна думка: Хрестоматія" (2006) тощо.

С.М.Злупко, як він сам неодноразово зазначав і у працях, і під час спілкування зі студентами, аспірантами, колегами, ніколи не був байдужим до долі своєї Батьківщини, у наукових пошуках прагнув моделювати українську економічну перспективу через започаткування нових напрямів дослідження і новаторські погляди.

Степан Миколайович є фундатором екогеномології – наукового напрямку, що досліджує проблеми органічного розвитку людини і довкілля. Дослідник відкрив для широкого загалу важливу грань таланту Івана Франка, висвітливши його економічні погляди в контексті розвитку національної та світової економічної думки. Його цікавили питання формування економічної культури в сучасній Україні. Наукові здобутки вченого належно оцінені, зокрема, С.М.Злупка нагородили відзнакою "За відданість науці та вірність людям", відзнакою і Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, він став лауреатом премії імені М.Туган-Барановського НАН України, лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

Науково-популярні праці, навчальні посібники і підручники С.М.Злупка опубліковані й зберігаються в бібліотеках Німеччини, Великої Британії, Канади, США, інших країн. Про добру обізнаність з науковим доробком українського вченого за межами нашої країни свідчить і те, що він став лауреатом Американського біографічного інституту за "Відданість науці та вірність людським ідеалам" у царині "Видатного лідерства", його обрано людиною року у Великій Британії, запрошено до праці у Вільному університеті в Мюнхені (Німеччина).

Ця обдарована людина була беззаперечним лідером і організатором багатьох процесів громадського і наукового життя в Україні. Впродовж багатьох років він був беззмінним головою Співки наукових і педагогічних працівників Львівщини, головою економічної секції Наукового товариства Т.Шевченка, активно співпрацював із Львівською обласною адміністрацією. До Степана Миколайовича тягнулися люди з різних куточків нашої країни. Як зазначає професор Донецького національного університету Л.Дмитриченко, "його палкі виступи захоплюють слухачів, а небайдужість до проблем розвитку України обумовлює особливу пошану до нього".

Колеги, учні та широка громадськість пам'ятають Степана Миколайовича Злупка як людину, в якій була любов до всього, що її оточувало і надихало до життя і наукових здобутків. Він був сповнений бажання передати свої знання, думки і переконання як найширшому колу людей. Як неодноразово зазначав учений, "сумлінна праця ніколи не пропадає марно. Вона однаково проросте плодами, але найбільшій поваги варта праця, що затрачена в інтересах народу, нації. Вона гідна пошанівку і викликає задоволення".